

me mahsus dindir ve Tanrıyı cisimleştiren. Hıristiyanlık insanıyetçi olmakla beraber çokda bir tanrıculuk (henotheisme) devam etmektedir.

İbn Arabî'nin dediği gibi hakikati Museviyye ile hakikati İseviyye hakikati Muhammediyyede birleşmiştir. Hz. Câbir (R.A.) in Resûlullah (S.A.V.) dan naklettiği bir hadise göre Resûl-i Ekrem şöyle buyurmuştur: «Rabbim bana beş şey verdi. Bu beş şeyi benden önce hiçbir peygambere vermemiştir: Bir aylık mesafeden düşmanlarının kabine korku düşürüldü. Arzın her yeri benim için mescid ve pâk kıldın. Ümmetinden herhangi bir kimse namaz vakti nerede gelirse hemen namazını orada kıldı. Ganimet malları (muayyen bir miktarı) bana helâl kıldın. Benden önce kimseye helâl kılınmamıştır. Rabbim bana şefaat etmek gibi büyük bir şeref ve meziyeti lütfetti. Bütün peygamberler sadece kendi kavimlerine gönderildi. Ben bütün insanlara peygamber gönderildim.»

Bir dinin üstünlüğü onun esaslarının akla uygun olması ile ölçülür. İslâm bu bakımdan da diğer dinlerden üstündür, İslâmdan önceki dinler hislere hitap ettikleri halde İslâm akla hitap eder. Hıristiyanlığın teslis akidesi akilla izah edilemez, o ancak hisleri muhâtab edinebilir. İslâm ise akli ön plâna almıştır. Kur'an-ı Kerim birçok âyetlerinde: «Düşünmüyor musunuz?», «Anlamıyor musunuz?» şeklinde konuşur.

İslâm diğer dinlerin bürünmüş oldukları hurafelerden uzaktır. Fransız düşünürlerinden Jan Jak Ruso, Rönan, Jül Simon ve bunların benzerleri birçok düşünürler hıristiyanlığın almış olduğu hurâfî şeklin düşünün dimağları doyuramayacağını görerek vicdanların din ihtiyacını, cemiyetin âhenk ve düzenini sağlamak için «akıl dini» veya «tabii din» adıyla bazı esaslar ortaya koymuşlar ve bir din kurmak istemişlerdi. Bunların ortaya koymuş oldukları esasları İslâmiyetin esasları ile karşılaştırdığımız zaman arada hemen hemen hiçbir büyük farkın bulunmadığını görürüz. Bu da bize İslâmın en aydın zihinlere bile hitab edebilen mâkul bir din olduğunu göstermektedir. Şunu da hatırlatalım ki insanların ortaya

koymuş oldukları dinler hiçbir zaman gerçek dinin yüksek mahiyetini haiz olamazlar. Onlar nihâyet birer felsefî meslekten başka birsey değildir. Onlara din denilmesi mecâzidir. Esasen insanlar tarafından uydurulaacak bir din hiçbir zaman insanlığın hidâyetini ve mutluluğunu sağlamaya yeterli değildir. Çünkü vahi ve ilhama dayanmayan, kökleri o yüce kaynağa istinat etmeyen oradan fıskırmayan

bu gibi şeyler insanların ruhlarının derinliklerine inemez, kablere aslâ hâkim olamazlar. Yüce Allahımız Kur'an-ı Kerimin Âl-i İmrân sûresinde buyuruyor ki: «Hak din, Allah indinde İslâmdır. Kitap verilenler ancak kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki ihtirastan dolayı anlaşmazlığa düştü. Kim Allahın âyetlerini inkâr ederse şüphesiz ki Allah hesabı pek çabuk görür.»

ÖZDEYİŞ:

Baş ve Müslüman

M. Said ÇEKMEGİL

İki omuz arasında yükselen baş, beden için ne ise, insanoğlu câmiasında da müslüman odur.

Başsız beden, mekânı nasıl kokutursa; İslâm-sız mahlûkat da öylesine zamanı kokutur.

İslâm, yaratıcısı tarafından esirgenmeğe nasıl lâyük görülürse, baş da insanoğlu tarafından öyle kıymetlenir.

Bu kıymetli başı taşıyan beden, ancak onu kendisine en büyük nimet olarak verenin önünde eğilir; rükû eder.

Kendi kıymetini bilen baş, ancak kendisine bu kıymeti bahşeden yaratıcısına karşı secde eder. Allahın sevgili kulu ve resûlü kendisine secdeye direnen bir A'rabiye: «Eğer Allahtan başkasına secde olsaydı kadınlar kocalarına secde ederdi» (*) mealinde bir ihtarda bulunmadı mı?

İnsanoğlu müslümanansa müslümanlığının kuvveti nisbetinde, bu başı daima dik tutar ve Rabbinden başkasına eğmez.

Baş bedeni, İslâm beşeriyeti idare etmek için yaratılmıştır.

Baş bedeninin, müslüman muhitinin müdiri olmadıkça anormaldir.

(*) İhyaul-ülum, Cilt: 2 Sayfa: 59, Ş. Duman hocadan.